

PETITS, DE 3 A 8 ANYS

Petits, de 3 a 8 anys

1. Objectius educatius

Autonomia personal

- Descobrir les nostres fortaleses i limitacions i tenir curiositat per comprendre les dels altres.
- Aprendre a expressar les idees i opinions, i els sentiments i emocions pròpies.
- Desenvolupar la confiança en un mateix i assumir els rols que les nostres capacitats ens permeten.

Autogestió del grup

- Conèixer les diferències individuals per raó de gènere, físiques, socials i afectives entre les persones i un/a mateix/a, valorant la riquesa i el que podem aprendre dels altres.
- Aprendre a escoltar l'altre/a, respectar els torns de paraula i a resoldre conflictes a través del diàleg.
- Familiaritzar-se amb les estratègies organitzatives que fomenten l'organització del grup i el compromís amb el grup.

Compromís amb la comunitat

- Conèixer i comprendre l'entorn i aprendre a ser conscients de les coses realment necessàries.
- Aprendre a ser solidaris i solidàries i mostrar actituds d'ajuda i col·laboració amb els altres.
- Assumir petits compromisos per millorar els aspectes de l'entorn immediat que no ens agraden.

2. Centre d'interès: Aventura't amb l'Ot

2.1. Presentació

OT EL BRUIXOT

El centre d'interès que es proposa per als infants de 3 a 8 anys és **“Aventura't amb l'Ot”**. Serà l'Ot el Bruixot amb el seu mussol qui ens ajudaran a conèixer el nostre entorn, a aprendre a comprometre'ns a través d'un servei que donarà resposta a algunes de les necessitats que haguem identificat, entre d'altres; per tant, l'Ot i el mussol ens faran de guies a l'aventura de l'Aprenentatge Servei.

L'Ot el Bruixot és una tira còmica de Josep Lluís Picanyol, que va començar a publicar-se a la revista Cavallfort el desembre de 1971, fins a l'actualitat. L'Ot el Bruixot, és un bruixot vestit de negre, com els anglesos del segle XVIII, amb calça curta, llacet, barret i capa, sabates amb sivella i mitges blanques, calb i amb quatre pèls com a bigoti, que amb la seva màgia canvia les injustícies i hostilitats del seu entorn de manera enginyosa i creativa. En les seves històries i aventures, sovint, l'acompanya el mussol que és molt observador i aporta un punt de vista més realista de les situacions.

Hem escollit aquest centre d'interès per diferents raons:

- El personatge de l'Ot el Bruixot és inconformista i creatiu, sempre se les enginya per canviar aquelles coses del seu entorn que no li agraden i per denunciar les injustícies socials. Aquesta actitud inconformista, de transformació positiva i creativa és la que necessitem per endinsar-nos a un projecte d'ApS. De ben segur que la contagiarà a tots els infants!
- Les aventures de l'Ot el Bruixot estan sempre plenes de màgia, aventura i misteri. Aquest ambient de màgia emmarcat en un context real que ens presenta l'Ot ens permetrà, de manera divertida i engrescadora, proposar i dur a terme accions i serveis a la comunitat per canviar aquelles coses que no ens agrades. A més, la màgia té la potencialitat de poder-nos imaginar qualsevol cosa, ens obre la mirada

TEIXINT

CIUTADANS COMPROMESOS

PROPOSTA EDUCATIVA

per construir diverses respostes imaginatives i creatives a les problemàtiques social que ens plantegem.

- Les seves aventures es situen a molts indrets: a la platja, a la muntanya, a l'univers, al carrer, a correus, a la parada del bus, etc. i no tenen una temporalitat ni localització concreta. Aquesta diversitat d'espais ens permet poder situar l'Ot en qualsevol projecte d'ApS o situació.

Podeu trobar les aventures de l'Ot el Bruixot a les biblioteques del barri o del poble i, fins i tot, que de ben segur podeu trobar-ne alguna tira còmica a casa vostra; ja que és un personatge molt conegut per tots i totes.

Algunes referències on trobar l'Ot el Bruixot són:

- Revista Cavallfort: www.cavallfort.cat
- Col·lecció de Norma Editorial: *Ot, el Bruixot*. Vol.1, 2 i 3
- Col·lecció de la Galera: *Ot, el Bruixot* 1, 2, 3, 4, 5 i 6.
- Col·lecció de Contes de l'Ot el Bruixot de Baula Editorial: *L'Ot llegeix un conte, L'Ot i la pluja, L'Ot fa una broma, La capa màgica de l'Ot, El Borin Ot, El drac de l'Ot*.

2.2. Mètode educatiu

Amb els infants petits acostumem a treballar amb la metodologia del centre d'interès.

El centre d'interès funciona com a fil conductor, com a argument a partir del qual es vertebreren els aprenentatges i les activitats. El centre d'interès parteix de les motivacions i interessos dels infants, plantejant situacions i reptes que estimulen els valors humans d'una manera lúdica i atractiva, utilitzant la fantasia, la literatura infantil i diversos recursos escenogràfics.

També, en aquestes edats podem introduir la metodologia del projecte i l'aprenentatge servei. Els infants poden començar a entrenar-se en els aspectes de planificació i organització de les activitats i estimular la seva solidaritat, fent coses per als altres i actuant com a ciutadans i ciutadanes compromesos i compromeses

2.3. Motivació i ambientació

L'Ot el Bruixot viatge arreu del món i de l'univers, aquest any ha decidit venir a viure al nostre barri/poble i compartir amb nosaltres les nostres experiències a l'esplai. L'Ot és un bruixot inconformista i bromista que denuncia les injustícies que veu al seu voltant i intenta

TEIXINT

ciutadans compromesos

PROPOSTA educativa

canviar-les de manera enginyosa i, alguns cops, bromista. Sempre viatge amb la seva escombra i el mussol.

El mussol és molt observador i sempre està pensatiu. S'avança a l'Ot per conèixer bé el poble/barri i és capaç de captar totes les coses que hi passen; però com que només vola de nit i durant el dia dorm per explicar-li a l'Ot el que ha vist li envia missatges que l'Ot rep a través del seu barret.

A partir de les situacions que el mussol veu, l'Ot actua i amb la seva màgia canvia, amb imaginació, humor i creativitat, les injustícies i situacions que no li agraden; encara que no sempre se'n surt! I fins tot algunes vegades s'equivoca de solució. És per això que l'Ot vol aprendre amb nosaltres com trobar les millors solucions a les necessitats del nostre entorn, a través dels projecte d'ApS que durem a terme. I ens convidarà a immortalitzar cada situació amb una foto que anirem recopilant al Llibre màgic.

Així doncs, intercanviarem i cooperarem amb l'Ot i el mussol, i junts ho farem molt millor! El mussol ens ajudarà a observar l'entorn i les necessitats reals que tenim, l'Ot ens aportarà la creativitat, imaginació i màgia necessària per trobar-hi una solució i nosaltres ajudarem a l'Ot i al mussol a fer realitat aquest canvi.

Elements de preparació i vinculació amb el projecte d'ApS

L'Ot el Bruixot: ens acompanyarà per les nostres aventures i en els espais informals i de diversió que tinguem. Ens aportarà la creativitat, imaginació i capacitat per veure i entendre les injustícies que necessitem!

El mussol: que és molt observador ens acompanyarà en el moment de coneixença i anàlisi de l'entorn. A més, aportarà un toc de realisme a les propostes esbojarrades que ens faci l'Ot el Bruixot. Amb la seva capacitat d'observació, també, ens ajudarà a conèixer les entitats amb qui podem col·laborar i ens posarà alerta quan hi hagi algun conflicte al grup.

L'escombra: és un element màgic i imprescindible que l'Ot necessita per anar amunt i avall i que a principi de curs ens deixarà per parar el temps quan ho necessitem. Per exemple, per parar el temps per parlar de com ens hem sentit, de què hem après, de què trobem a faltar, dels conflictes que han sorgit, de què ha passat al grup,... En definitiva, per parar el temps i poder reflexionar, valorar i organitzar-nos en assemblea. L'escombra, també, ens

pot servir per atorgar la paraula a qui el té; i així aprendre a respectar els torns de paraula i dialogar.

El barret: és màgic i hi apareixeran missatges que el mussol haurà deixat a l'Ot o a nosaltres, o bé, missatges que l'Ot ens vulgui deixar quan no pugui venir a l'esplai. De la mateixa manera, si ens volem comunicar amb el mussol o l'Ot ho podem fer a través del barret.

PLOP: és la paraula clau un cop trobem la solució! Ja sigui la solució a un petit conflicte, quan decidim què farem, quan acabem el projecte o quan aconseguim finalitzar una activitat o una prova de la gimcana. La paraula PLOP és màgica i fa realitat el què desitgem.

El llibre màgic: al final de cada etapa del projecte o de cada activitat, l'Ot ens convidarà a fer-nos tres foto amb ell, amb el mussol o amb el barret (segons qui aparegui) mentre diem PLOOOOOOP, que resumeixin: què hem fet, què hem après i com ens hem sentit. Les enviarem a l'Ot perquè les vagi recollint al llibre màgic, que serà com un àlbum de fotos gegant, que l'Ot a final de curs ens regalarà perquè mostrem a tota la gent de l'esplai; i d'aquesta manera, els puguem explicar tot el que hem fet.

2.4. Estimular la participació, la reflexió i la valoració

Organització interna i autogestió

Alhora de plantejar-nos la organització del grup, hem de tenir en compte que no és possible dissenyar un sol model organitzatiu per al ventall de 3 a 7 anys, perquè la maduració física, intel·lectual i emocional és prou diversa:

Amb els infants més petits, l'organització interna ha de ser molt simple i més aviat basada en l'automatització dels hàbits socials i personals. Moltes d'aquestes coses s'hauran de fer "tots a l'hora" i en d'altres podem començar a assajar el funcionament simultani de grups petits, en el que tots els membres fan la mateixa cosa.

A partir dels 4 i 5 anys, hem d'anar consolidant poc a poc l'estructura del grup en equips petits, que poden desenvolupar feines diferents. A més, en el sí d'aquests grups també es pot començar a diferenciar la tasca de cada membre. A banda dels equips fixes, també és bo fer grups lliures per algunes activitats concretes on els nens i nenes es puguin apuntar segons els propis interessos.

TEIXINT

CIUTADANS COMPROMESOS

PROPOSTA EDUCATIVA

A partir dels 6 i 7 anys, l'estructura del grup en equips petits ha d'estar prou assimilada com per permetre donar joc, en ocasions concretes, a un cap o coordinador de l'equip.

Els estris concrets d'expressió de la nostra organització

La vida quotidiana i la organització del grup han de tenir uns elements visibles de recolzament que ajudin a consolidar el model de funcionament i a més a més, subratllin l'efecte de compromís personal.

Per això, val la pena utilitzar diversos recursos molt gràfics, com ara:

- Murals o plafons on figuri, de manera esquemàtica, clara i vistosa, amb dibuixos senzills, l'organització de la que es dota el grup, el plàning d'activitats, etc. Encara que els infants petits poden no saber llegir, hem d'incorporar la paraula escrita, grossa i visible, com element referent que aprendran poc a poc a identificar.
- Díptics o quadernets senzills amb la informació necessària i les regles del joc d'algunes activitats més complexes (per exemple, campaments, excursions...)
- Carnets, targetes identificadores, etc... com a element de seguretat a les sortides i també per ambientar determinades activitats

L'Assemblea o "El Consell de bruixes i bruixots"

L'assemblea és un altre mecanisme de participació que ens permetrà viure la participació com una eina col·lectiva, d'obertura a l'entorn i de compromís social. Aquesta eina ens servirà per gestionar la vida en grup i treballar aspectes de gestió, organització i valoració de les activitats.

Per fer una assemblea hi han certes premisses que hem de tenir molt presents. Aquí teniu algunes orientacions:

- Parlar de temes d'interès per al grup i de l'organització d'activitats i projectes.
- Aprofitar l'assemblea per solucionar petits conflictes i dialogar amb el desig de canviar el que cal per millorar la dinàmica.

TEIXINT

ciutadans compromesos

PROPOSTA educativa

- Treballar habilitats del diàleg: empatia, expressar les pròpies opinions, respecte, escolta activa, defensar un posicionament de manera raonada...
- Parlar i dialogar amb la voluntat de construir acords i posar solucions
- Disposar el grup en rotllana, afavoreix el diàleg i amb la simbologia s'enforteix la idea de cooperació i la importància de tots.
- Lloc: espai ampli que permeti comoditat i seure en rotllana, tranquil i sense elements que puguin distreure al grup.
- Moderador: depenent de l'edat i maduresa del grup aquest paper el pot prendre un adult o un membre del grup. Es important que quant els infants es vagin habituant vagin agafant ells aquest rol (també dependrà del tema).

A més, a l'inici hem de: recordar finalitats de l'assemblea, llegir l'ordre del dia, utilitzar un llenguatge clar i directe, evitant explicacions llargues. I a les conclusions, hem d'intentar: evitar conclusions massa generals, traduir els acords en accions concretes, descriure'ls entre tots i establir compromisos.

No cal oblidar que estem treballant amb un grup d'infants de 3 a 8 anys, caldrà tenir-ho molt present i amb els més petits del grup treballar certs aspectes i rituals que per ells i elles poden presentar més dificultats com per exemple, el diàleg, el establir compromisos, la reflexió i sobretot guiar-los en aquest procés.

Espais de reflexió i valoració

El projecte d'ApS, així com les diferents sessions plantejades, ha d'incloure periòdicament un petit espai natural de reflexió i valoració. Aquests espais han de servir per prendre consciència dels aprenentatges, de com està funcionant el servei/activitats que desenvolupem, del funcionament del grup, i de les persones que formen part del grup.

És bo que segueixin una rutina determinada segons el marc que es tracti: al final de la tarda, o bé al començar el dia, etc. De cara a diferenciar aquests espais d'altres moments de reunió del grup, convé batejar-los amb un nom que esdevingui una tradició del grup.

TEIXINT

CIUTADANS COMPROMESOS

PROPOSTA EDUCATIVA

És molt important acostumar els infants a valorar tant les coses positives com les negatives. En aquest sentit, els monitors hem d'actuar de manera compensadora, i procurant acabar sempre amb un esperit optimista i de superació.

Segons la maduresa del grup d'infants, hem de poder valorar amb ells:

- Els aprenentatges: què hem après, quins vinculo té amb el servei, en quins altres contextos podríem utilitzar aquests aprenentatges,...
- Els servei i les activitats que el conformen: què és el que més recorden, què els ha sorprès, si han estat divertides, si s'ho han passat bé, si han estat massa cansades, si s'han fet coses maques,...
- L'ambient o el clima del grup: si hi ha hagut baralles, si tots han estat bons companys, si tothom ha estat content, si s'han trobat solucions quan han aparegut problemes, si l'organització ha funcionat (això ho poden començar a apreciar els més grandets), entre d'altres.

Per fer un treball de valoració amb els infants petits cal seguir tres regles bàsiques:

- ha de ser breu
- ha de ser molt visual
- ha de ser engrescador i animat

Seria un error plantejar sempre les valoracions en gran grup i plantejar sempre la valoració de tots els aspectes possibles.

D'una banda, hi ha aspectes que s'han de poder valorar en petits equips (a mida que els infants són més grandets i comencen a funcionar per equips) o fins i tot individualment, perquè la situació de grup sovint seria massa excitant o tensa (sobretot quan hi ha conflicte).

D'altra banda, sol ser molt més pràctic valorar, un aspecte concret, proposat a començament de la tarda com a objectiu de la trobada, com a fita que concentrarà els esforços de tothom, i anar canviant les fites a cada trobada.

TEIXINT

CIUTADANS COMPROMESOS

PROPOSTA EDUCATIVA

Tancament del Centre d'Interès

El tancament o cloenda és un moment important i que no hem d'oblidar per garantir l'èxit del centre d'interès, ja que li acabarà de donar coherència i sentit a les activitats que hem anat fent.

Al llarg del curs i del projecte d'ApS anireu recollint diferents fotos per recopilar al Llibre de màgia de l'Ot. Al final el Llibre ens pot ajudar a recordar tot el que hem fet i après, a com ens hem sentit i ens aportarà en imatges una valoració.

Aprofitant aquest material gràfic, podem fer una gimcana amb diferents proves que ens ajudin a recordar les experiències i aprenentatges compartits. A la última prova, l'Ot ens entregarà el Llibre de la màgia perquè el puguem mostra a tothom de l'esplai i explicar-los el projecte d'ApS que hem fet i après aquest curs; és a dir, quin ha estat el nostre compromís social aquest curs!

